



PLA PER INCENTIVAR LA CAPACITAT I L'AUTONOMIA DEL PROCÉS D'APRENTATGE

Aquest document, Pla d'estudi, té la intenció d'esser un pla graduat per a aportar als alumnes unes capacitats i tècniques que facilitin l'estudi individual a casa per tal de tenir èxit en la confecció dels deures i l'estudi per als exàmens. Pensam en tots els alumnes, però especialment creim necessari aportar unes estratègies a aquells que se'ls fa més difícil l'estudi i l'organització del treball.

Aquest document serà revisat periòdicament per tal d'anar-hi incorporant millores en base a l'experiència.

1 INFANTIL

1.1 LA FEINETA A CASA A INFANTIL.

Podem entendre feineta de cap de setmana o feineta simplement petits treballs que s'encomanen per fer a casa als alumnes d'infantil.

Objectius.

Alumnes i casa

- Iniciar als alumnes en la responsabilitat del treball a casa.
- Iniciar als alumnes al treball elaborat amb cura i tranquil·lament.
- Acostumar als infants al treball autònom a casa, amb la supervisió dels pares o altres adults responsables.

Pares i famílies

- Implicar als pares en el seguiment dels treballs dels fills.
- Responsabilitzar els pares en la tasca d'educar els fills.
- Els que tenen germans grans, aprofitar per treballar conjuntament amb ells.

Alumnes i grup classe

- Millorar el rendiment del grup.
- Oferir treball als més avançats escolarment per tal de:
 - o Aprofitar totes les seves possibilitats d'aprenentatge i treball.
 - o Arrossegar el grup classe cap endavant.
- Potenciar els avanços dels que presenten més dificultats per tal de:
 - o Amb l'ajuda de casa tirar endavant més fàcilment.
 - o Avançar cap a la integració amb el grup més avançat.

En conjunt, es tracta de crear un grup potent intel·lectualment engrescat amb la il·lusió del joc d'aprendre.

Metodologia.

Les feinetes s'encomanaran:

- Els divendres pel dilluns...
- Un dimecres per l'altre dimecres...
- ...

S'encomana la recerca d'uns objectes, fer unes preguntes als padrins, es dóna una fitxa... als alumnes perquè, autònomament o sota la direcció dels pares, efectuin l'encàrrec. Els pares sempre revisaran el treball i li donaran instruccions, si cal, per a la seva millora abans de retornar la resposta o resultat de la tasca a l'escola.

Quan encomanem una fitxa aquesta estarà relacionada amb els continguts treballat prèviament a l'aula. Es tractarà de feinetes més o manco mecàniques, que l'infant pugui fer autònomament i de fàcil comprensió per les famílies.



La flexibilitat serà important a l'hora de la relació tutora-alumne-feineta-família. Això sense perdre la visió a llarg plaç de dos dels objectius més importants:

- Aprofitar totes les possibilitats d'aprenentatge i treball dels més avançats.
- Avançar cap a la integració amb el grup més avançat dels que els costa més.

Amb les famílies que faci falta se faran reunions per explicar-los el sentit de la feineta a casa.

Les feinetes es corregiran comentant-les amb els alumnes o famílies si cal, o simplement corregides s'arsivaran. Posteriorment a final de trimestre seran enquadrades amb el conjunt de la feina feta. Aquesta correcció es pot fer oral en gran grup o amb l'alumne present. També ho pot fer el professor en qualsevol moment comentant just les fitxes que calgui amb alumnes que faci falta.

Les feinetes que s'encomanaran seran del tipus:

- Fitxes de grafo.
- Fitxes d'operacions senzilles (sumes, restes, numeració...)
- Fitxes de percepció visual (seriacions, orientació espacial, diferències, errors...)
- Fitxes de lectoescriptura senzilles (cercar paraules dins una cançó, poesia, endevinalles, dites...)
- Feines que no han acabat a classe.
- Llibres per llegir a casa.

1.2 3 ANYS

- A 3 anys i a mida que van adquirint capacitat i autonomia en la relació amb els adults eventualment se'ls encomanaran senzilles responsabilitats per fer a casa (cercar fotografies en relació a un projecte que s'estigui treballant, dur un tipus de fruit sec, aprendre un dita...) A l'aula es celebrarà l'aconsecució de l'objectiu i s'encoratjarà a tots a participar de la pròxima comanda.
- També en les entrevistes amb els pares es comentaran les habilitats i mancances que presenten els alumnes i se'ls recomanaran activitats lúdiques o metòdiques que puguin enfortir les habilitats oculo-manuals, motrius, de parla, destreses...

1.3 4 ANYS

- Si es considera, s'introduiran durant el curs i amb la periodicitat que s'estimi adequada feinetes a casa. Es farà donant una sèrie d'indicacions als pares perquè la feineta a casa pugui ésser profitosa.
- Es continuarà amb la bona i fructífera relació amb els pares, per tal de comptar amb la seva participació i ajuda en l'educació dels fills.

1.4 5 ANYS

- Mantenir les feinetes de cap de setmana a tots els alumnes. Es donarà a cada nin una carpeta, que s'utilitzarà sols pels deures i que cada dia hauran de portar de l'escola a casa i a l'enrevés.
- Diàriament, els alumnes que no acaben la feina també la duran a casa.
- Incorporació de lectures de vocabulari –dies de la setmana, noms dels nins de la classe, mesos de l'any... – al primer trimestre. Es donaran un cop per setmana i cada nin anirà guardant les lectures dins la carpeta de deures.
- A partir del segon trimestre s'incorporaran lectures de petits contes.

1.5 3, 4 I 5 ANYS. MÚSICA.

- Es podria preveure la possibilitat de dur-se'n les cançons treballades dins l'aula de música a casa. La intenció es que les recordin i les ensenyin als pares (en lloc de posar-les al calaix, posar-les a la motxilla).



1.6 PAUTES PELS PARES

Exemple de full per fer arribar als pares en relació a les feinetes tipus fitxa o lectura.

PAUTES D'ESTUDI I TREBALL

Estimats pares i mares, a continuació teniu una sèrie de pautes a tenir present per començar a propiciar un bon hàbit d'estudi en els/les vostres fills/es.

- Fer una estoneta de feina de tant en tant per començar a establir una rutina de feina a casa.
- Establir un espai i un horari adequat per realitzar la feineta. L'espai assignat per fer les feinetes de l'escola hauria de ser sempre el mateix. Per exemple: una tauleta a la seva habitació. L'horari es pot adaptar a les vostres necessitats però s'ha d'evitar deixar la realització de les feinetes pel darrer moment.
- L'ambient ha de ser tranquil i relaxat, sense renous ambientals que puguin distorsionar la concentració de l'infant. És a dir, no hem de tenir la televisió en marxa al costat si esteim llegint, escrivint o pintant.
- L'infant ha de realitzar les feines ell autònomament, amb la supervisió de l'adult.

REALITZACIÓ DE LES FEINETES

- A cada fitxa han d'escriure sempre la data i el seu nom i llinatges.
- Les feinetes s'han de tornar a l'escola netes, acabades i amb els dibuixos ben pintats.
- Les fitxes de grafomotricitat (repassar) es faran primer amb llapis i després amb retolador.



2 PRIMÀRIA

2.1 PRIMER CICLE

ELS ESQUEMES

Segon curs

Introduïrem l'esquema i el concepte d'aquest a partir de la seva confecció.

Els confeccionarem fixant-nos en el títol del tema, els apartats i els subapartats d'aquests.

Una vegada estudiat i treballat el tema, usarem l'esquema per a partir d'ell desenvolupar els diferents coneixements que hem après. Així es realitzarà un treball d'expressió oral i memòria on a partir de l'esquema els alumnes hauran d'anar desenvolupant i explicant els conceptes apresos.

EL RESUM.

A CATALÀ I CASTELLÀ

A primer

De forma oral donarem als nins frases amb informació prescindible, i les encomanarem que ens repeteixin la frase dient només el més important.

Les frases seran del tipus.

Na Catalina de Sencelles **ha comprat un gelat** de xocolata amb bocinets de galeta.

Aquest exercici l'anirem repetint al llarg del curs amb frases de cada vegada més complexes.

S'ensenyarà als alumnes que comunicar amb poques paraules un mateix missatge es diu resumir.

A segon

El mateix exercici anterior realitzat de forma oral amb informació de complexitat adequada a la capacitat dels alumnes.

L'exercici també es realitzarà per escrit.

Aquest exercici l'anirem repetint al llarg del curs amb textos de cada vegada més complexos.

Se'ls recordarà el concepte de resumir.

A MEDI

1. Treballarem a medi el resum a segon.
2. Abans de treballar una pàgina ens fixarem en el títol, els subtítols i les paraules en negreta.
3. Recordarem tot allò que sabem del que sembla que explica la pàgina.
4. Llegirem la pàgina. Conversarem, i l'explicarem.
5. En un quadern posarem el títol, el primer subtítol i resumirem fent una o varies frases a partir de les paraules clau.
6. Ho farem primer de forma oral, i quan els vegem capaços de forma escrita.



LA MEMORITZACIÓ.

A CATALÀ I CASTELLÀ

- Aprendre de memòria poemes i endevinalles.

Periodicitat mínima:

2 poemes en català o castellà per trimestre

Què entenem per memoritzar?

Saber el poema perfectament.

Saber-lo recitar amb l'entonació adequada

Per arribar a aconseguir els dos objectius anteriors treballarem de la següent manera:

Aprenem el poema amb diferents dies o sessions de forma progressiva:

1. 2 versos
2. 4 versos o estrofa
3. 2 estrofes
4. 3 estrofes
5. Es poleix la dicció, entonació...
6. Es dramatitza, es recita davant el grup, ho reciten per grups conjuntament, ho recita tota la classe al mateix temps

- Farem jocs del tipus: Ha arribat un vaixell de l'Havana carregat de...

ANGLÈS

Memoritzaran com a mínim:

2 cançons d'anglès

El vocabulari a anglès més que a nivell memorístic es treballarà a nivell vivencial i amb la màxima funcionalitat possible.

MÚSICA

- Es podia preveure la possibilitat de dur-se'n les cançons treballades dins l'aula de música a casa. La intenció es que les recordin i les ensenyin als pares (en lloc de posar-les a la carpeta, posar-les a la motxilla).

A MEDI

Estudiaran els requadres de Recorda.

Estudiaran informacions tipus: ossos, parts del cos, parts de les plantes...

LA FEINA A CASA

Perquè s'habitui a l'estudi i el treball a casa se'ls encomanaran feinetes diàriament.



2.2 SEGON CICLE

ELS ESQUEMES.

L'esquema o mapa conceptual es treballarà bàsicament a l'àrea de medi. Però també a qualsevol altre àrea on en un moment donat pugui ésser útil.

Enllaçant amb els treballs dels esquemes a primer cicle seguirem al segon cicle.

A tercer treballarem l'esquema a partir d'apartats d'un tema o bé d'una unitat entre les que es divideix un tema.

Farem esment als títols i subtítols de la unitat, als apartats en que es divideix la unitat i a les paraules en negreta que reflexen els conceptes més importants de cada apartat.

A quart partint de la metodologia de tercer i ampliant la tasca intentarem que resumeixin el contingut dels apartats.

Tant en un curs com en un altre a principi de curs a les primeres unitats l'esquema es donarà fet o es treballarà conjuntament a classe.

L'objectiu és que a finals de tercer i de quart, en les respectives categories de dificultat, els alumnes sàpiguen elaborar un esquema per si sols.

Una vegada estudiat i treballat el tema, usarem l'esquema per a partir d'ell desenvolupar els diferents coneixements que hem après. Així es realitzarà un treball d'expressió oral i memòria on a partir de l'esquema els alumnes hauran d'anar desenvolupant i explicant els conceptes apresos.

EL RESUM.

Àrees de llengua.

El resum es treballarà sobretot a les àrees de llengua: lectures dels temes, vídeos, textos preparats...

Àrea de medi.

Es pensa que els textos expositius de l'àrea de Medi degut a què la informació que hi ha ja està massa resumida com per tornar-la a resumir, no són els més indicats.

Una altra cosa serien textos adients per a ésser resumits: textos de premsa, vídeos, textos preparats...

Metodologia.

De forma oral. Es proposa començar d'una manera oral i conjunta a través de pel·lícules, vídeos, lectures, textos preparats... que siguin entretinguts, no massa llargs i adaptats a les capacitats dels alumnes.

De forma escrita. Amb posterioritat o paral·lelament a això es poden anar presentant textos preparats, lectures del llibre de text... per ésser resumits de manera escrita.

Es podria fer, al principi, conjuntament a la pissarra: tipus tormenta d'idees anar anotant i arribant al resum. I a poc a poc anar donant més autonomia als alumnes.

Les tècniques d'estudi que anam desenvolupant al llarg del curs proposen la tècnica del **subratllat** com a passa prèvia al resum escrit. Per tant s'introduirà aquesta tècnica perquè també ens pugui ajudar a elaborar un bon resum.



LA MEMORITZACIÓ

Entenem dos objectius en el fet de la memorització:

- **Memoritzar per aprendre** és a dir que el fet de memoritzar sigui profitós i durador en el temps. Per això l'alumne ha de saber reproduir allò que ha memoritzat amb les seves pròpies paraules.
- **Memoritzar per adquirir l'hàbit, la capacitat i l'estratègia.** Si es va adquirint i entrenant de mica en mica en arribar als cursos superiors no costa tant.

A part del exercicis pròpiament indicats per a aquesta tècnica, també periòdicament encomanarem:

Llengües:

- Llengua catalana i castellana
 - Memoritzar senzilles normes ortogràfiques.
 - Memoritzar poemes.
 - Treballar amb receptes de cuina. Memoritzar ingredients i explicar el procés. (4t)
- Anglès:
 - Memoritzar cançonetes, expressions, vocabulari...

Matemàtiques:

- Memoritzar propietats matemàtiques.

Medi:

- Memoritzar conceptes de medi.
- Memoritzar els quadres resum que apareixen al llibre.

Dedicarem un temps a demanar el que s'ha encomanat: oralment, per escrit...



2.3 TERCER CICLE

ELS ESQUEMES

Treballam els esquemes a l'àrea de Coneixement del Medi i si el mestre ho considera adient també a les àrees de català i castellà (determinants, pronoms...)

A Coneixement del Medi a 5è treballam els esquemes en els apartats dels temes que trobam més adients perquè els alumnes el puguin desenvolupar amb una certa garantia d'èxit.

Dels apartats que ells no han elaborat l'esquema, copien de la pissarra digital el que les mestres han realitzat, perquè tinguin més facilitat a l'hora d'estudiar. A final del tema també completen un esquema de tot el tema.

A Coneixement del Medi a 6è els alumnes realitzen un esquema de cada apartat: subratllen i després duen a terme l'esquema amb els conceptes i definicions més importants que ells consideren que les serà més fàcil a l'hora d'estudiar.

Tant a cinquè com a sisè treballaran anualment la confecció de mapes conceptuals amb el programa IHMC Maptools o similar. Aquests mapes es treballaran a partir d'algun apartat d'algun tema de medi.

EL RESUM

Els alumnes de 3r cicle duen a terme i utilitzen resums elaborats per ells, a l'àrea de coneixement del medi, per poder estudiar els controls.

A partir de la informació del llibre, del que copien de la pissarra, dels exercicis que han realitzat dins classe, del que han comentat els mestres, obtenen dades per redactar el què creuen més important del tema en forma de resum.

Igualment a l'àrea de llengua pensam que es important treballar els resums: de les lectures dels temes, de textos de revistes o diaris...

També ens proposam resumir cada curs un llibre de lectura en català o castellà per capítols. Elaboraran un petit quadernet o llibret. Se'ls donarà un nombre màxim de línies per resumir el capítol. S'anirà corregint cada capítol per tal d'anar millorant en el proper,

També treballam els resums orals tant de llibres, lectures, notícies de diari...

LA MEMORITZACIÓ

Treballam la memorització de textos senzills (normes ortogràfiques, vocabulari d'anglès, verbs, poemes, continguts específics d'una assignatura...)

A l'hora de memoritzar un contingut s'ha d'associar a un altre per potenciar la memòria i l'aprenentatge significatiu.

Pautes per memoritzar:

Treballar la memòria visual (pissarres digitals), auditiva i escrita.

Utilitzar les pautes pneumotècniques.

No memoritzar tot a l'hora (un dia una cosa i l'endemà unes altres).

No memoritzar tot, el dia abans de l'examen.

Entendre el què s'estudia.

Per tal de fer més efectiu l'aprenentatge de l'estudi, sempre que les circumstàncies ho possibilitin, s'encomanarà de deures l'estudi a casa dels continguts treballats durant el dia a classe. L'endemà es faran oralment algunes preguntes a alguns alumnes, o per escrit a alguns o a tots.